

Beda Hallberg – nauja mokykla Kungsbakoje, taikanti alternatyvius mokymo metodus

Beda Hallberg mokyklos direktorė Frida Fogelmark ir mokytoja Pernilla Vilumsons

Informacija apie mokyklą

Beda Hallberg vidurinė mokykla – nauja mokykla, kurioje taikomi lankstūs sprendimai, grindžiami mokymusi pagal individualias mokymosi programas. Siekiama sukurti mokyklą, kurios veikla grindžiama daugeliu mokyklos sėkmę lemiančių veiksnių (kai darbuotojai stengiasi patenkinti mokinių asmeninius poreikius):

- **teigiamas požiūris**, kad mokiniai gerai jaustųsi ir pasiektų gerų mokymosi rezultatų. Mes tikime mokinių gebėjimais ir gerbiame mokinius kaip unikalius, lygiaverčius asmenis;
- **aiškūs tikslai** – orientuotis į rezultatus ir užtikrinti, kad dalyko mokytojas nuolat teiktų grįžtamąją informaciją;
- **galimybė gauti tinkamas mokymosi orientavimo ir profesinio orientavimo paslaugas** – siekiama padėti mokiniams rasti tinkamą mokymosi kryptį;
- **kokybės užtikrinimas skatinant bendradarbiauti ir dalyvauti** – darbuotojai mokosi vieni iš kitų ir įtraukia mokinius į įdomią darbą;
- **gebėjimas nustatyti ir patenkinti mokinių poreikius**. Įgyvendinamomis procedūromis užtikrinama atidi mokinių rezultatų kontrolė ir kartu veiksmingai išnaudojami mokinių sveikatos priežiūros tarnybos darbuotojų įgūdžiai.

Tikslinė grupė

Mokykla skirta dviejų grupių mokiniams – tiems, kurie ieško alternatyvios galimybės mokytis nedidelėje vietinėje mokykloje, į kurią galėtų pereiti iš pagrindinės mokyklos, ir 16–20 metų amžiaus jaunuoliams, norintiems grįžti į mokymo įstaigą ir tęsti pradėtą mokymąsi.

Naujoviškas metodas

Beda Hallberg mokykla – tai **mokykla, kurioje namų darbų neužduodama** ir siekiama užtikrinti mokymosi laiko ir laisvalaikio pusiausvyrą. Pamokos mokykloje vyksta nuosekliai, joms vadovauja mokytojai, o pamokų pradžios ir pabaigos laikas yra toks pats, kaip kitose komunos mokyklose.

Daug dėmesio skiriame ne tik mokiniui, bet ir **apskritai asmeniui** ir jo gerovei. Laikomės nuomonės, kad didelį poveikį mokinių mokymosi rezultatams daro pasitikėjimu grindžiami santykiai su mokiniais. Svarbiausias dalykas – mokytojo ir mokinio ryšiai. *Beda Hallberg* mokykloje stengiamės aktyviai kurti į mokinius orientuotus metodus ir formuoti atitinkamą požiūrį. Mokiniai skatinami išsiugdyti supratimą, kad mokyklos darbuotojai linki jiems paties geriausio, nori padėti ir turi tam reikalingų žinių. Kadangi mokytojai aktyviai stengiasi kiekvienam mokiniui padėti pasiekti užsibrėžtus tikslus, didėja mokinių motyvacija. (Kaip

teigiama patikrinimų išvadose, mokiniai pabrėžia, kad geri ryšiai su suaugusiaisiais yra svarbiausias dalykas, didinantis jų motyvaciją ir pamokų lankomumą. Įsipareigoję, turintys didelių lūkesčių, reaguojantys į kiekvieno mokinio poreikius ir pasitikintys savo mokinių gebėjimais darbuotojai – sėkmingos mokyklų vykdomos ugdymo veiklos garantas.) Siekiame išsiugdyti požiūrį, kad mokiniai yra kompetentingi dalyvaujantys asmenys, ir stengiamės laikytis holistinio požiūrio į mokinių aplinkybes.

Pagrindinis principas, kurio laikomasi *Beda Hallberg* mokykloje, – kad mokykla turi prisitaikyti prie mokinio, o ne atvirkščiai. Kiekviena mokykla pati sprendžia, kiek **gali atsivėlgti į kiekvieno mokinio aplinkybes ir poreikius**. Mūsų pareiga – sukurti kuo geresnes sąlygas, kad mokiniai galėtų sėkmingai mokytis. (Tradicionis požiūris grindžiamas tuo, kad vidurinėje mokykloje mokomasi savanoriškai ir kad mokiniai patys sprendžia, ar nori stengtis toliau mokytis.)

Kompetingų mentorių veiklos svarba grindžiama kuravimo principu. Jo esmė – ugdyti pasitikėjimą mokiniais, laikytis teigiamo požiūrio sprendžiant problemas, taip pat padėti mokiniams įžvelgti ne kliūtis, o galimybes.

Jei esi *Beda Hallberg* mokyklos mokinys, niekada nebūsi anonimiškas. Mūsų mokykla maža ir jauki, todėl čia **neyla pavojaus patirti anonimiškumo jausmą**. Siekiame sukurti neformalią aplinką, kurioje darbuotojai ir mokiniai pažinotų vieni kitus, o darbuotojams būtų žinomos visos kiekvieno mokinio aplinkybės. *Beda Hallberg* mokyklos mokytojai geba užmegzti puikius ryšius su mokiniais ir išugdyti jų bendrumo ir svarbumo jausmą. Paprastas pavyzdys – kasdien kartu pusryčiaujame ir pietaujame.

Mes nuolat propaguojame **su elgesiu susijusias vertybes**. Aktyviai sprendžiame su vertybėmis susijusius klausimus ir aiškinamės, koks požiūris yra tinkamas. Tvirta vertybių bazė nesusiformuoja savaime, tam būtina nuolat palaikyti suaugusiųjų dialogą, taip pat suaugusiųjų ir mokinių dialogą. Visada stengiamės patys vadovautis savo propaguojamais principais, susijusiais su kiekvieno asmens lygiavertiškumu, gerbiame mokinius ir domimės jais kaip išskirtinėmis asmenybėmis. *Beda Hallberg* mokyklos darbuotojai stengiasi palaikyti struktūrinį dialogą su mokiniais ir kalbėtis apie tai, kaip jie norėtų, kad su jais būtų elgiamasi, ir kaip jie patys turėtų elgtis su kitais. Mokiniai mokomi apginti savo nuomonę, išklausti kitus ir bendradarbiauti. Šiuo metu rengiamės kartu su mokiniais kurti vienodo požiūrio principo įgyvendinimo planą.

Mokykla yra **įvairiapusiška** – siekiame didinti visuomenės saugumą (mokinių sveikatos priežiūra, specialiųjų poreikių turinčių vaikų ugdymas ir profesinis konsultavimas), o struktūros, pedagoginių reikalų bei organizavimo atžvilgiu – propaguojame pedagoginį laisvamaniškumą.

- Priemonės, orientuotos į mokinį / asmenį (individuali mokymosi programa, tvarkaraštis, darbas pagal mokymo programą, įvairių mokymosi stilių palaikymas ir pan.). **Gebėjimas nustatyti ir patenkinti mokinio poreikius**. *Beda Hallberg* mokykloje visada ieškome lanksčių sprendimų, kad mokiniai galėtų kuo geriau išnaudoti visus savo gebėjimus. Vieniems reikia mokytis lėtu tempu, kitiems – namuose, vieni nori turėti savo darbo erdvę, kiti – mokytis per ausines klausydamiesi muzikos arba jaukiai įsitaisę ant sofos. Stengiamės domėtis, koks yra

kiekvieno mokinio mokymosi stilius, ir kuo geriau pritaikyti ugdymą prie konkrečių aplinkybių. Be to, išbandome įvairias priemones, pavyzdžiui, pamokų transliavimo internetu (angl. *streaming lessons*), prieigos prie pamokų santraukų ir konspektų per skaitmeninę platformą, atvirkštinės klasės (angl. *flipped classroom*) metodus, taip pat įvairias „iPad“ programėles, skirtas specialiųjų poreikių turintiems mokiniams, ir pan.

- Dėmesys mokymuisi (ne mokymo programos turiniui). Dėmesys sutelkiamas į įgūdžius ir gebėjimus, asmeninius tikslus, holistinį požiūrį į mokinius, įgūdžių, susijusių su kasdieniam gyvenimui reikalingais bendraisiais gebėjimais, stiprinimą, taip pat į mokymąsi visą gyvenimą. **Aiškūs tikslai ir orientavimasis į rezultatus.** *Beda Hallberg* mokykloje stengiamės kurti procedūras ir darbo metodus, kurie padėtų mokiniams nuolat žinoti, kaip jiems sekasi siekti dalyko mokymosi tikslų. Mokiniam leidžiama patiems spręsti, ar teisingi jų prioritetai, ir kaip jie patys gali paveikti savo rezultatus. Be to, nuolat teikiame grįžtamąją informaciją, kokioje srityje jiems reikalinga pagalba, kad jie galėtų valdyti savo mokymąsi.
- **Supažindinimo proceso** metu, dėmesys, bet kita ko, sutelkiamas į 10 tinkamų įpročių (tinkama mityba, fizinis lavinimas, pozityvus mąstymas, vengti streso, mokytis naujų dalykų, kartojimas, pokyčiai, sprendimų priėmimas, bendrauti su draugais ir dažnai juoktis) ir į įvairių įgūdžių lavinimą, analizę, ryšių palaikymą, empatiją, mokymosi metodus, savęs pažinimą, kritišką šaltinių vertinimą, kūrybiškumą, problemų sprendimą ir bendradarbiavimą. Supažindinimo procesas padeda sukurti saugią, palankią programos darbo aplinką.
- *Beda Hallberg* mokykla – tai vieta, kur **mokinių sveikata ir profesinis orientavimas yra neatsiejami** nuo mūsų veiklos (pvz., mokytojai ir profesinis konsultantas kartu dirba, kad susietų šias dvi veiklos sritis). Norime, kad mokinys būtų geros sveikatos, jaustųsi reikalingas ir žinotų, ko siekiama. Mes padedame mokiniams atpažinti savo stipriąsias ir silpnąsias savybes, taip pat gabumus.
- **Bendradarbiaujant su išoriniu pasauliu jaučiamasi tvirčiau ir didėja motyvacija.** *Beda Hallberg* mokykla tikrai nori artimiausioje ateityje bendradarbiauti su bendrovėmis ir organizacijomis. Šiuo metu dalyvaujame mokslinių tyrimų projekte, kuriame daugiausia dėmesio skiriama verslumo mokymuisi ir su tuo susijusiems įgūdžiams. Esame tvirtai įsitikinę, kad bendradarbiaujant su visuomenės ir darbo rinkos atstovais mokiniams padedama jausti motyvaciją mokantis. Ėmėmės vienos nedidelės naujovės – penktadienio „karštosios kėdės“. Į mokyklą pasikviečiame įdomių darbo rinkos atstovų. Šių susitikimų metu mokiniams suteikiama galimybė klausinėti ir daugiau sužinoti apie pasaulį už mokyklos sienų.

Aktyvus dalyvavimas

Kadangi pradėdame nuo nulio, **mokyklą kuriame kartu su mokiniais ir darbuotojais**. Turime puikią galimybę sukurti tokią mokyklą, kokios norime ir kokia tikime. Dalyvaudami sprendžiant beveik visus klausimus – nuo baldų ir įrangos iki ugdymo sprendimų, – motyvacijos įgyja tiek darbuotojai, tiek mokiniai. Kiekvienas turi elgtis lanksčiai, o mąstyti – kūrybiškai. Kuriant visiškai naują mokyklą, dalyvauti turi visi.

Beda Hallberg mokyklos darbuotojai visi kartu kuria **konsensusą dėl pagrindinių ugdymo vertybių ir vadovavimo**. Mes bendradarbiaujame, kad pagerintume rezultatus, – padedame vieni kitiems apsvarstyti su konkrečiais atvejais susijusias problemas ir pasirinkimo galimybes, ir apskritai spręsti su pedagoginiu vadovavimu susijusius klausimus. Mokyklos direktorius glaudžiai bendradarbiauja su darbo grupe ir nuolat palaiko ryšius su darbuotojais ir mokiniais.

Darbuotojai mokosi vieni iš kitų ir daro įtaką mokiniams. Mokytojai glaudžiai bendradarbiauja ir mokykloje į juos gali kreiptis pagalbos ne tik mokiniai, bet ir kolegos. Todėl jie turi galimybę sužinoti apie vienas kito gebėjimus, dalytis patirtimi ir veiksmingiau dirbti siekdami mokiniams teikti individualiai pritaikytas ugdymo paslaugas. Svarbi darbo dalis – drauge imtis reikiamų priemonių, apsvarstyti savo veiksmus ir įgyti naujos patirties.

Kokybės kontrolė. Mes nuolat galvojame, kaip patobulinti savo darbą, ir apie tai kalbamės su mokiniais.

- *Beda Hallberg* mokykla sukūrė alternatyvią mokymosi aplinką, kurioje gali būti taikomos daugelio lygmenų intervencijos priemonės.
- Šios priemonės gali būti: į mokinį orientuotas konsultavimas, darbas su mentorais, individualus mokymosi stilius ir mokymosi programa.
- Mokyklos lygmens priemonės (susijusios su organizavimu): įgūdžiais grindžiamas mokymas (ne tik mokymas pagal programą), tvarkaraščiai, mokymosi programos, mokymo dalykų eilės tvarka ir pan.

Beda Hallberg vidurinės mokyklos sėkmę lems tai, kaip mums pavyks įkvėpti mokinius mokytis ir kaip pavyks pritaikyti mokymo dalykus prie išorės aplinkybių bei mokinių asmeninių poreikių.

Direktorius pavaduotoja Anna-Lena Näsström

anna-lena.nasstrom@kungsbacka.se

Direktorė Frida Fogelmark (šiuo metu – vaiko priežiūros atostogose)